

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Факультет української філології та журналістики
Кафедра української літератури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувачка кафедри української
літератури

доц. Демченко А. В.

«29» серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЛІТЕРАТУРНЕ КРАЄЗНАВСТВО»

спеціальності: 014 Середня освіта (українська мова і література);

факультет української філології та журналістики

2019–2020 навчальний рік

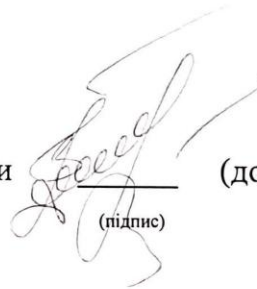
Робоча програма з дисципліни «Літературне краєзнавство» для студентів
за спеціальністю: 014 Середня освіта (українська мова і література)

Розробник: Немченко І.В., кандидат філологічних наук, доцент

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри української літератури

Протокол № 1 від «29» серпня 2019 року

Завідувачка кафедри української літератури

(підпис)

(доц.Демченко А.В.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Середня освіта / педагогіка Спеціальність 014 Середня освіта (українська мова і література)	Нормативна	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		4-й	
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		7-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Рівень вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		18 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Консультація	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
56 год.	год.		
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 37% / 63%

для заочної форми навчання –

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ

Програма нормативної дисципліни спрямована на поглиблення знань, умінь і навичок студентів із «Літературного краєзнавства».

Мета навчальної дисципліни: сформування у студентів уявлення про український літературний процес ХІХ століття, його характерні риси та тенденції розвитку, найзначніші здобутки письменників різних генерацій у цей період; дати ґрунтовні знання з творчості таких митців, як Леся Українка, М. Коцюбинський, В. Стефаник, О. Кобилянська, О. Олесь, Марко Черемшина, М. Вороний, М. Чернявський та інші письменники, чії тексти пропонуються до вивчення у вищій і загальноосвітній школі.

Основні **завдання** вивчення дисципліни «Літературне краєзнавство»:

- **методичні:** сформувати у студентів такий рівень сприйняття й інтерпретації художніх та літературно-критичних текстів, щоб вони могли виробити власну думку про кожний твір

та його місце у літературному процесі, вправно використовувати сучасну термінологію і самостійно аналізувати недостатньо досліджений літературознавцями матеріал;

- **пізнавальні:** дати уявлення про характерні риси літературного процесу на Херсонщині, проаналізувати найяскравіші його явища, спрямувати студентів на осмислення літератури рідного краю, на активізацію їхньої пізнавальної діяльності шляхом прилучення до самостійного читання й аналізу творів класичного і сучасного письменства, написання рефератів, різного роду доповідей, рецензій тощо;
- **практичні:** підготувати студентів до професійної діяльності, сформувані у них уміння цікаво і доступно розкривати художнє розмаїття художньої літератури перед учнями і будь-якою аудиторією.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває програмними **компетентностями:**

Інтегральна компетентність : здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності :

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Фахові компетентності:

Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, культурного виднокола учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

Здатність критично осмислювати нові художні тенденції, використовувати фахові знання з літератури, уміння й навички для аналізу літературного процесу.

Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.

Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації освітніх цілей.

Очікувані результати навчання:

Знання:

Знає провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.

Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

Уміння:

Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в професійній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції та новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної культури.

Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства. Використовує гуманістичний потенціал української літератури для формування духовного світу юного покоління громадян

України.

Комунікація:

Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

Автономія і відповідальність:

Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.

Міждисциплінарні зв'язки: історія літератури як навчальна дисципліна передбачає встановлення міжпредметних зв'язків з іншими дисциплінами, зокрема з філософією, загальним мовознавством, історією, культурологією, зарубіжною літературами. Такий підхід зумовлює цілісне сприйняття навчального матеріалу та його ефективне засвоєння.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120/ 120 годин або 3 / 3 кредити ECTS.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ. Предмет і завдання курсу. Літературне краєзнавство як наукова галузь. Об'єкти літературного краєзнавства. Джерела літературного краєзнавства. Форми і види літературно-краєзнавчої роботи. З історії літературного краєзнавства на Херсонщині.

Альманахова традиція на Україні XIX-XXI ст. Літературні збірники на теренах Херсонської губернії (XIX-поч.XX ст.): а) Д.Маркович і вихід альманахів «Нивалл» (1885), «Степ» (1886); б) М.Чернявський і херсонські альманахи «З потоку життя» (1905), «Перша ластівка» (1905). Збірники другої половини XX — поч. XXI ст.: «Яблоневи́й цвет» (1977), «Паростки» (1980), «Ручьи» (1989), поновлений херсонський альманах «Степ» (№ 1-25, 1991-2019). Інші сучасні альманахи на Херсонщині: «Трамонтан» (№ 1-2, Генічеськ, 1992-1993), «Передчуття» (Нова Каховка, 1994), «Красуне Вічність» (Нова Каховка, 2002), «Константи» (Херсон), «Елінг» (№ 1-12, Херсон, 2002-2018), «Таврійський степ» (№ 1-4, Каховка, 2000-2002), «Таврія поетична» (Херсон, 2006), «Вишиванка» (№ 1-5, Херсон, 2007-2018), «Голопристанська Litterall» (№ 1-2, 2014-2018), та ін. Літературні збірники Білозерщини: «Біле озеро» (1994), «Чисті джерела» (1995), «Степові голоси» (1998), «На ноті високій» (2000), «Святковий віночок» (2001), «Сонце на рушнику» (2002), «Від серця до серця» (2003) тощо. Огляд альманахів «Чиста криниця», «Молода муза», «Ан-Т-Р-Акт», «Відлуння сердець», «Голос Батьківщини», «Дніпрова хвиля», «Колобок», «Літературний Херсон», «Парус надєжды», антологій «Малючок Степовичок», «Вежі та вітрила», «Білий берег», «Гойдалки над степом», «-25», «Степова симфонія» тощо.

Письменство рідного краю у XVIII ст. Поети-піснярі С. Климовський, А. Головатий.

Література на Херсонщині і в Таврії XIX- початку XX ст. Наш край у долі Миколи Венгера, Якова де Бальмена, Олександра Афанасьєва-Чужбинського, І. Нечуя-Левицького, династій Аркасів, Тулубів та ін.

Життєвий і творчий шлях Дніпрової Чайки (Л. Василевської). Огляд поетичного доробку. Поезії в прозі Дніпрової Чайки. Реалістичний характер оповідань письменниці. Нариси та казки Дніпрової Чайки. Драматургія письменниці. Художні особливості доробку авторки. Дніпрова Чайка і Софрон Круть (Ф. Василевський). Його «Записки українця з побуту між полудневими слов'янами» та зв'язки з Галичиною.

Життєвий і творчий шлях Д.Марковича. Новелістика письменника. Д.Маркович як драматург. Місце митця в історії української літератури XIX – початку XX ст.

М.Чернявський - визначний український мислитель, письменник, просвітник. Ліричні збірки поета. Історичні поеми митця. Проза М.Чернявського. Риси творчої манери письменника.

Б.Грінченко і Херсонщина. Корифеї українського театру і наш край. Життєвий і творчий шлях М.Кропивницького, М.Старицького, І.Карпенка-Карого (І.Тобілевича) в зв'язках з Південною Україною.

М.Чернявський – визначний український мислитель, письменник, просвітник.	2	2											
Життєвий і творчий шлях Є.Фоміна.	2	2											
Творчість Івана Дніпровського.	2	2											
Творчість М.Куліша	2	2											
Багатство літературного доробку М.Братана.	2	2											
Література Херсонщини кінця ХХ – поч.ХХІ ст.	2	2											
Поезії в прозі Дніпрової Чайки	2		2										
Проза Дмитра Марковича	2		2										
Проза М.Чернявського	2		2										
Поезія Є.Фоміна.	2		2										
Творчість Івана Дніпровського	2		2										
Микола Куліш – комедіограф	2		2										
Поетична творчість М.Братана.	2		2										
Поезія А. Кичинського	2		2										
Мотиви та образи поезії Дніпрової Чайки	4				4								
Робота над текстами Дніпрової Чайки	2				2								

Поезія М.Чернявського	4				4							
Робота над текстами М.Чернявського	4				2							
Робота над текстами Є.Фоміна	4				2							
Альманахи та антології Херсонщини	4				4							
Творчість Ю. Голобородька та Л. Куліша	4				4							
Творчість В. Куликівського та В. Загороднюка	4				4							
Поезія В. Пузиренка та В.Кулика	4				4							
Лірика А.Бахути.	4				4							
Робота над текстами А.Бахути.	4				2							
Поезія В. Піддубняка та А. Марущака	4				4							
Поетична творчість М.Василенка	4				4							
Проза М.Василенка	4				4							
Жіноча поезія Херсонщини кінця ХХ – поч.ХХІ ст.	4				4							
Сучасні херсонські письменники в діаспорі	4				4							
Усього	90	18	16		56							

5. ЗМІСТОВІ МОДУЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1			
Література української діаспори ХХ ст.			
Лекційний модуль			
№ п/п	Тема	План	Год.
1	Літературне краєзнавство як навчальний предмет. Літературне краєзнавство на Херсонщині	Літературне краєзнавство як наукова галузь. Об'єкти і джерела літературного краєзнавства. Форми і види літературно-краєзнавчої роботи. Розвиток літературного краєзнавства на Херсонщині в ХІХ-ХХ ст.	2
2	Життєвий і творчий шлях Дніпрової Чайки.	Біографічні відомості про Дніпрову Чайку. Письменниця в критиці. Дніпрові Чайка і Херсонщина. Жанрове й тематичне багатство поезії Дніпрової Чайки. Здобутки письменниці в галузі малої прози. Жанр поезій у прозі в доробку авторки. Драматургія письменниці. Особливості художньої манери Дніпрової Чайки.	2
3	Творча доля Д.Марковича.	Біографічні відомості про Д.Марковича. Письменник у критиці. Жанрове й тематичне багатство прози Д.Марковича. Драматургія митця. Мемуаристика Д.Марковича.	2
4	М.Чернявський – визначний український мислитель, письменник, просвітник.	Біографічні відомості про М.Чернявського. Письменник і Херсонщина. Поезія митця, її жанрове й тематичне розмаїття, художні особливості. Проза М.Чернявського. Письменник у критиці. Образ М.Чернявського в художній літературі.	2
5	Життєвий і творчий шлях Є.Фоміна.	Обірвана пісня поета. Жанрові й тематичні обрії лірики Є.Фоміна. Поєми співця-земляка. Художні особливості доробку поета. Місце Є. Фоміна в літературному контексті доби.	2
6	Творчість Івана Дніпровського.	Поетична творчість І.Дніпровського: мотиви та образи лірики; проблематика поем: -Жовтень», -Плуг», -Донбас», -Співучі яруги». Художня специфіка поезії І.Дніпровського. Тематичні обрії прози письменника. Художня своєрідність прози І.Дніпровського. Огляд драматургії письменника: -Любов і дим», -Яблуневий полон». Місце І.Дніпровського в літературному контексті доби.	2
7	Творчість М.Куліша	Життєвий і творчий шлях М.Г. Куліша. Таврійська трилогія драматурга: -97», -Комуна в степу», -Прощай, село».	2

		Трагізм долі національної інтелігенції у драмі –Патетична соната». Майстерність митця у жанрі комедії (—Мина Мазайло та ін.).	
8	Багатство літературного доробку М.Братана.	Життєві дороги Миколи Братана. Творчість 1950-1960-х років. Дебютна збірка «Смаглява Таврія». Книги поета 1970-1980-х років. Творчість Миколи Братана порубіжжя ХХ-ХХІ ст.	2
9	Література Херсонщини кінця ХХ – поч.ХХІ ст.	Поезія Херсонщини кінця ХХ - початку ХХІ століття. Проза сучасних письменників рідного краю. Драматургія Херсонщини кінця ХХ - початку ХХІ століття	2
Практичний модуль			
	Тема	План	
1	Поезії в прозі Дніпрові Чайки	Поезія у прозі як жанр в українській літературі. Цикл –Морські малюнки», його художня своєрідність (–Дівчина-чайка», –Буревісник», –Суперечка», –Морське серце», –Скеля», –Дві птиці»). Тема митця (–Мара», «Кобза» та ін.). Засудження міщанського животіння й уславлення волелюбності в поезіях у прозі –Струмок», –Шпаки», –Плавні горять». Звеличення рідного народу й матері-України в мініатюрах –Образ великого», –Самоцвіти». Тема природи і її краси (–Гармонія», –Дві крапельки»). Художня своєрідність поезій у прозі Дніпрові Чайки.	2
2	Проза Дмитра Марковича	Життєвий і творчий шлях письменника. Дмитро Маркович і Херсонщина. Жанрове й тематичне розмаїття прози письменника: образки з життя тавричан (—У найми», –Шматок»); оповідання кримінальної тематики (–Іван з Буджака», –Омелько Каторжний», –Два платочки», –На Вовчому хуторі»); нариси (–Мій сон», –Мої гріхи»); малюнок (–Бунт»), оповідання з життя інтелігенції (–Весна», –На свят-вечір»). Мемуаристика Д.Марковича.	2
3	Проза М.Чернявського	Тема Херсонщини в оповіданнях письменника. Постаті Т.Шевченка і П.Куліша в оповіданні —Напередодні». Тема інтелігенції у творах –Товариші», –Кінець гри», –Собака». Імпресіоністичний характер новели –Сніг». Сатиричне спрямування повісті –Варвари». Тема митця в повісті –Душа поета». Проблематика та образи повістей –Блискавиці», «Весняна повідь».	2

4	Поезія Є.Фоміна.	Обірвана пісня співця. Основні мотиви лірики Є.Фоміна: тема співця: -Поет , -Перегортаю сторінки , -Весняне , -Віртуоз , -Радість ; мистецькі мотиви: -Андріївський собор , -Чернеча гора , -Рустанел ; патріотична тема: -Елегія , -Україні , -Дніпро , -Пощади ворогу не буде , -Слов'янська душа золот ; материнська тема: -Матері , -Мати ; тема історичного минулого, людської пам'яті: -Плач Ярославни , -Золоті ворота , -Могила бійців ; інтимна й пейзажна тема: -Романс , -Од слова першого... , -Гроз , -Асканія-Нова , -Хмарина , -Море . Художні особливості лірики поета. Поєми співця, їх проблематика, стильові прикмети. Місце Є.Фоміна в літературному контексті доби.	2
5	Творчість Івана Дніпровського	Поетична творчість І.Дніпровського: мотиви та образи лірики: -Ми йдемо , -Моя муза , -Безпритульні , -1922 , -Не на майдан, не на редут , -Хай покладуть мене в труну так звану , -Одпливають мережані баржі ; проблематика поеми -Плуг . Художня специфіка поезії І.Дніпровського. Тематичні обрії прози письменника: антивоєнні повісті та оповідання -Долина угрів , -Анабазис ; тема громадянської війни: -Анатема . Художня своєрідність прози І.Дніпровського. Огляд драматургії письменника: -Любов і дим , -Яблуневий полон . Місце І.Дніпровського в літературному контексті доби.	2
6	Микола Куліш – комедіограф	М.Куліш і розвиток жанру комедії в українській літературі XIX-XX ст. Ідейно-тематичний зміст п'єси -Народний Малахій . Проблематика і образи комедії -Мина Мазайло . Трагікомічне звучання твору -Отак загинув Гуска .	2
7	Поетична творчість М.Братана.	Життєві дороги Миколи Братана. Поетична творчість 1950-1970-х років. Дебютна збірка «Смаглява Таврія». Книги поета 1980-1990-х років. Поетична творчість Миколи Братана початку XXI ст.	2
8	Поезія А. Кичинського	Життєвий і творчий шлях письменника і художника А.Кичинського. Огляд поетичних збірок митця 70-х і 80-х років XX ст. Здобутки співця на порубіжжі XX і XXI ст. Художня своєрідність лірики та ліро-епіки	2

		А.Кичинського. Місце митця в літературному процесі доби.	
Модуль самостійної роботи			
		Види і форми роботи	
1.	Мотиви та образи поезії Дніпрової Чайки	Життєвий і творчий шлях письменниці. Тематичний і жанровий діапазон поетичного доробку: вірші про місце поета в суспільному житті: маніфести, присвяти, поменники (-Бажання, -Молитва, -Тарасова думка, -Ти, зшиточку чорний, -Над могилою Б.Грінченка); жіночі мотиви (-Дівочий жаль, -Нічною добою, -Жінка, -Мати та дочка, -Безщасна, -Пісня); пейзажна лірика (-Степ, -Липи старезні сплелися верхами, -Вчора тихо було, -Святі вечори, -Слава звитязі, поборотим горе, -Прокотився бурун наді мною, -Хвиля, -Гралася в морі) і її зв'язок з особистісною поезією; інтимна лірика: пісні, романси, діалоги (-Ніч, -Зустрілося двоє, -І темно, і глухо, -Любо нам весною, -Ти розтяв мені серце, -Зневажив ти мене, -Я не люблю тебе, о ні!, -Так, друже, так, ти розгадав, -Люба-згуба). Спроби в ліро-епічному жанрі: поема -Галина криниця, балади -Зірчині чари, -Вісточка, «Свідок», «Мати». Мова і стиль, метрика і строфіка поезій Дніпрової Чайки.	4
2.	Робота над текстами Дніпрової Чайки	Вивчити напам'ять вірші Дніпрової Чайки -Дешевий крам та -На лимані.	2
3	Поезія М.Чернявського	Життєвий і творчий шлях співця. М.Чернявський і Херсонщина. Патріотичний пафос поезій -Ти не загинеш, Україно, -Веди мене, я йду з тобою, -Рідний край, -Заклик до моря, -Не падаймо духом, не знижуймось, друзі, -Народ, -Встань зі мною, хто не сплячий. Тема митця у віршах -Я не можу бути щасливим..., -Три брати (Іванові, Миколі та Панасові Тобілевичам), -Я романтик?.. Пейзажна лірика М.Чернявського (-Весна, -Налетіла злая віхола, -Синє небо, синє поле, -Поворот зими, -Шумлять шовки зелених нив, -Степовий тракт, -Степ, -Степ і степ, один без краю, цикл -Крим). Любовна лірика М.Чернявського: -Що найкращі наші роки, -Як фіалка, ти вродлива, -Глибокий плуг пройшов полями, -Ясна зоре вечорова, -Музика мови, світ очей. Художня майстерність поета.	4

4.	Робота над текстами М.Чернявського	Вивчити напам'ять вірші М.Чернявського -Рідний край (акровірш) та -Степ і степ, один без краю....	2
5.	Робота над текстами Є.Фоміна	Вивчити напам'ять вірші Є.Фоміна -Елегія, -Плач Ярославни.	2
6.	Альманахи та антології Херсонщини	Альманахова традиція на Україні ХІХ-ХХІ ст. Літературні збірники на теренах Херсонської губернії (ХІХ-поч.ХХ ст.): Д.Маркович і вихід альманахів -Нива (1885), -Степ (1886); М.Чернявський і херсонські альманахи -З потоку життя (1905), «Перша ластівка» (1905). Збірники другої половини ХХ — поч. ХХІ ст.: -Яблоне́вий цвeт (1977), -Паростки (1980), -Ручьї (1989), поновлений херсонський альманах -Степ (№ 1-25, 1991-2019). Репрезентація інших сучасних альманахів на Херсонщині (на вибір): -Трамонтан (№ 1-2, Генічеськ, 1992-1993), -Передчуття (Нова Каховка, 1994), -Красуне Вічність (Нова Каховка, 2002), -Константи (Херсон), -Елінг (№ 1-12, Херсон, 2002-2018), -Таврійський степ (№ 1-4, Каховка, 2000-2002), -Таврія поетична (Херсон, 2006), -Вишиванка (№ 1-5, Херсон, 2007-2018), -Голопристанська Litterall (№ 1-2, 2014-2018), та ін. Літературні збірники Білозерщини: -Біле озеро (1994), «Чисті джерела» (1995), -Степові голоси (1998), «На ноті високій» (2000) тощо. Огляд альманахів -Чиста криниця, -Молода муза, -Ан-Т-Р-Акт, -Відлуння серцець, -Голос Батьківщини, -Дніпрова хвиля, -Колобок, -Літературний Херсон, -Парус надєждь, антологій -Малючок Степовичок, -Вежі та вітрил, -Білий берег, -Гойдалки над степом, -25, -Степова симфонія тощо.	4
7.	Творчість Ю. Голобородька та Л. Куліша	Підготувати повідомлення з презентацією	4
8.	Творчість В. Куликівського та В. Загороднюка	Підготувати повідомлення з презентацією	4
9.	Поезія В. Пузиренка та В.Кулика	Підготувати повідомлення з презентацією	4
10.	Лірика А.Бахути.	Життєвий і творчий шлях письменника. Жанрове і тематичне розмаїття віршів поета. Художня своєрідність лірики А.Бахути. Місце поета в українській літературі ХХ століття.	4

11.	Робота над текстами А.Бахути.	Вивчити напам'ять вірші А.Бахути -Жалкування», «Світло».	2
12	Поезія В. Піддубняка та А. Марущака	Підготувати повідомлення з презентацією	4
13	Поетична творчість М.Василенка	Біографічні штрихи. Огляд поетичних збірок -Небовий ключ» (1990), -Очна ставка» (1990), -Жменя дощу» (1999), -Архітектура планиди» (2004), -Тавровані зоряниці» (2011), -Катреновий телескоп» (2014). Художні особливості лірики М.Василенка. Підготувати повідомлення з презентацією	4
14	Проза М.Василенка	Підготувати повідомлення з презентацією	4
15	Жіноча поезія Херсонщини кінця ХХ – поч.ХХІ ст.	Огляд доробку поетес Алли Тютюнник, Ізабелли Плоткіної, Валентини Наумич, Олени Бондаревої, Софії Василенко, Світлани Трофимчук, Наталі Коломієць, Олесі Кузьменко, Наталі Музики та ін.	4
16	Сучасні херсонські письменники в діаспорі	Підготувати повідомлення з презентацією	4

Методи навчання

Забезпечується комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця-філолога з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

З метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу: комп'ютерна підтримка навчального процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод тощо).

Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи контролю (усного, письмового), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів – майбутніх фахівців-філологів до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається усному, письмовому, програмованому, практичному і тестовому контролю.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

1.

Екзамен.

- А. (відмінно) – 90-100 балів** – повне, ґрунтове розкриття питань з використанням спеціальної термінології;
- В (добре) – 82-89 балів** – володіння узагальненими знаннями з предмета, вільне висвітлення питань з незначними помилками;
- С (добре) – 74-81 балів** - достатньо повні знання, відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з помилками;
- Д (задовільно) 64-73 балів** – відтворена значна частина матеріалу, відповідь правильна, але недостатньо осмислена;
- Е (задовільно) 60-63 балів** - студент володіє матеріалом на початковому рівні, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну частину матеріалу;
- Ф (незадовільно) 35-59 балів** – студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, здатний усно відтворити окремі частини теми, не володіє термінологією;
- ФХ (незадовільно) 1-34 балів** – відповідь відсутня.

2. залік

Диференційований

A (відмінно) 90-100 балів – повна і правильна відповідь на теоретичні питання та виконане практичне завдання;

B (добре) 82-89 балів – повна і правильна відповідь на теоретичні питання та неповністю виконане практичне завдання;

C (добре) 74-81 балів – достатня відповідь на теоретичні запитання з деякими неточностями та виконане практичне завдання;

D (задовільно) 64-73 балів – достатня відповідь на теоретичні запитання з неточностями та виконане практичне завдання;

E (задовільно) 60-63 балів – поверхова відповідь на теоретичні питання та виконане практичне завдання;

F (незадовільно) 35-59 балів – правильна, але неповна відповідь на теоретичне запитання, невиконане практичне завдання;

FX (незадовільно) 1-34 балів – відсутність будь-якої відповіді на теоретичне запитання та невиконане практичне завдання.

3.

Залік

1.
студента:

«зараховано», якщо у

I.

Повна і правильна відповідь

на теоретичні питання та виконане, або неповністю виконане практичне завдання.

II.

Достатня відповідь на

теоретичні запитання з деякими неточностями, виконане практичне завдання.

III.

Поверхова відповідь на

теоретичні запитання, виконане практичне завдання.

1.
студента:

«незараховано», якщо у

I.

Правильна, але неповна

відповідь на теоретичне запитання, невиконане практичне завдання.

II.

Поверхова відповідь на

теоретичне запитання та невиконане практичне завдання.

III.

Відсутність будь-якої

відповіді на теоретичне запитання та невиконане практичне завдання.

1.

Письмова контрольна

робота.

A (відмінно) 90-100 балів – ґрунтовне засвоєння програмного матеріалу;

B (добре) 82-89 балів – вільне висвітлення питань з незначними помилками;

C (добре) 74-81 балів – вільне висвітлення питань з помилками;

D (задовільно) 64-73 балів – наявність у відповіді окремих неточностей, які свідчать про недостатнє засвоєння теоретичного матеріалу;

E (задовільно) 60-63 балів – наявність у відповіді неточностей, які свідчать про недостатнє засвоєння теоретичного матеріалу ;

F (незадовільно) 35-59 балів – у відповіді є суттєві помилки, вони свідчать про повне незнання термінології;

FX (незадовільно) 1-34 балів – відсутність будь-якої відповіді.

5. Реферат

A (відмінно) 90-100 балів – глибоке розкриття проблеми;

B (добре) 82-89 балів – тема розкрита недостатньо повно;

C (добре) 74-81 балів – тема розкрита неповно;

D (задовільно) 64-73 балів – тема розкрита поверхово;

E (задовільно) 60-63 балів – реферат суто компілятивного рівня ;

F (незадовільно) 35-59 балів – розкритий лише окремий аспект проблеми;

FX (незадовільно) 1-34 балів – реферат відсутній.

6. Усна відповідь.

A (відмінно) 90-100 балів – повне і ґрунтовне розкриття теми;

B (добре) 82-89 балів – повне і ґрунтовне розкриття теми з окремими неточностями;

C (добре) 74-81 балів – вільне висвітлення теми з незначними помилками;

D (задовільно) 64-73 балів – орієнтація у програмовому матеріалі з помилками у використанні термінології;

E (задовільно) 60-63 балів – орієнтація у програмовому матеріалі з суттєвими неточностями та помилками у використанні термінології;

F (незадовільно) 35-59 балів – часткове відтворення основного змісту теми, незнання спеціальної термінології;

FX (незадовільно) 1-34 балів – відсутня або повністю неправильна відповідь.

Критерії оцінювання знань студентів

A (відмінно) 90-100 балів – Відповідь студента відзначається повнотою і вичерпністю виклау матеріалу теоритичного курсу, ґрунтується на знаннях різних точок зору з обговорюваної методичної проблеми. При цьому студент повинен уміти висловити й мотивувати власне бачення аналізованих питань методики ознайомитись із основою та додатковою рекомендованою до курсу науковою літературою. Відповідь має бути логічною, зв'язною, послідовною й аргументованою. Теоретичні положення слід підкріплювати конкретними прикладами. Студент повинен уміти застосовувати свої торетичні знання на практиці (напр., під час вивчення епічних, драматичних та ліричних творів, при розгляді творів різноманітних жанрів тощо), застосовувати сучасні технології навчання тощо;

B (добре) 82-89 балів – Студент повинен володіти матеріалом на наледном рівні проте може помилятися у непринципових моментах при викладі теорії чи окремих концепцій Студент повинен опрацювати і знати основну та додаткову рекомендовану літературу до курсу. Відповідь повинна бути логічною, кикладеною правильною літературною мовою. Свої теоретичні знання студнт

овинен уміти застосовувати на практиці;

С (добре) 74-81 балів – Студент повинен володіти матеріалом та навичками підготовки проведення та аналіз заняття з літературознавчих дисциплін, самостійно оцінювати окремі методичні явища, виправляти допущені помилки, працювати з різними джерелами інформації, творчо використовувати дібраний матеріал.

Д (задовільно) 64-73 балів – Відповідь студента є неповною і не досить аргументованою. Студент повинен знати значну частину матеріалу, запропонованого в теоретичному курсі, але ці знання можуть мати несистемний характер. Під час відповіді наводить окремі власні приклади на підтвердження окремих суджень, за допомогою викладача здатен зробити певні висновки.

Е (задовільно) 60-63 балів – Студент повинен знати запропонований матеріал курсу, володіти окремими навичками проведення та аналізу заняття з літературознавчих дисциплін, орієнтуватися в масиві рекомендованої літератури, вміти наводити приклади, відтворювати самостійно опрацьований матеріал.

Ф (незадовільно) 35-59 балів – Студент розуміє матеріал на елементарному рівні, називаючи лише окремі методичні факти або явища, не обізнаний з рекомендованою літературою, може частково відповідати на поставлені запитання, але сам не здатен викласти теоретичний матеріал і підкріпити його прикладами.

ФХ (незадовільно) 1-34 балів – У студента відсутні знання матеріалу, запропонованого в теоретичному курсі.

Критерії оцінювання презентації

А (відмінно) 90-100 балів – кількість слайдів більше 20, логічна послідовність їх розташування, повне, ґрунтовне розкриття теми з використанням спеціальної термінології;

В (добре) 82-89 балів – кількість слайдів 18-20, логічна послідовність їх розташування, вільне висвітлення теми з незначними помилками;

С (добре) 74-81 балів – кількість слайдів 15-17, дещо порушена логічна послідовність їх розташування, тема розкрита повно, логічно, але з помилками;

Д (задовільно) 64-73 балів – кількість слайдів 13-14, переважно логічно послідовно розташовані, матеріал розкрито правильно, але недостатньо осмислено;

Е (задовільно) 60-63 балів – кількість слайдів не менше 10-12, частково логічно послідовно розташовані, матеріал розкрито на початковому рівні;

Ф (незадовільно) 35-59 балів – кількість слайдів менше 10, відсутня логічна послідовність їх розташування, відтворено окремі частини теми, студент не володіє термінологією;

ФХ (незадовільно) 1-34 балів – відсутність презентації.

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ

Час виконання 80 хвилин

Вид контролю: тест

Мета тестового контролю:

Структура тесту

Тест складається з 26 завдань, за які студент може набрати 46 тестових балів.

За умови успішного розв'язання тестових завдань, студент може набрати від 23 до 46 тестових балів. Студентові, який набрав від 1 до 22 тестових балів, тест не зараховується.

Загальні критерії оцінювання тестових завдань

Оцінка «відмінно» – студент дав не менше 90% правильних відповідей.

Оцінка «добре» – студент дав не менше 70% правильних відповідей.

Оцінка «задовільно» – студент дав не менше 50% правильних відповідей.

Оцінка «незадовільно» – студент дав менше 50% правильних відповідей.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ
46	100	А відмінно	22	59	FX Незадовільно
45	97		21	56	
44	95		20	52	
43	93		19	49	
42	91		18	45	
41	89	В добре	17	42	
40	86		16	38	
39	84		15	35	
38	82		14	34	
37	80		13	29	
36	78	С добре	12	26	X незадовільно
35	76		11	23	
34	74		10	21	
33	72		9	19	
32	71		8	17	
31	69	D задовільно	7	15	
30	67		6	13	
29	67		5	10	
28	65		4	8	
27	64		3	6	
26	63	E задовільно	2	4	
25	62		1	2	
24	61		0	1	
23	60				

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ

Час виконання 80 хвилин

Вид контролю: заліковий тест

Мета тестового контролю:

Структура тесту

Тест складається з 50 завдань, за які студент може набрати 75 тестових балів.

За умови успішного розв'язання тестових завдань, студент може набрати від 38 до 75 тестових балів. Студентові, який набрав від 1 до 37 тестових балів, тест не зараховується.

Загальні критерії оцінювання тестових завдань

Оцінка «відмінно» – студент дав не менше 90% правильних відповідей.

Оцінка «добре» – студент дав не менше 70% правильних відповідей.

Оцінка «задовільно» – студент дав не менше 50% правильних відповідей.

Оцінка «незадовільно» – студент дав менше 50% правильних відповідей.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ
75	100	А відмінно	37	59	FX незадовільно
74	98		36	48	
73	97		35	46	
72	96		34	45	
71	94		33	44	
70	93		32	42	
69	92		31	41	
68	90		30	40	
67	89		29	39	
66	88		В добре	28	
65	86	27		37	
64	85	26		34	
63	84	25		33	
62	82	24		32	
61	81	23		30	
60	80	С добре	22	29	Х незадовільно
59	78		21	28	
58	77		20	26	
57	76		19	25	
56	74		18	24	
55	73		17	22	
54	72	D задовільно	16	21	
53	73		15	20	
52	70		14	18	
51	68		13	17	
50	70		12	16	
49	68		11	14	
48	66		10	13	
47	65		9	12	
46	64		8	10	
45	63		E задовільно	7	9
44	62	6		8	
43	61	5		6	
42	60	4		5	
41	63	3		4	
40	62	2		2	

39	61			1	1	
38	60					

ТЕСТОВИЙ КОНТРОЛЬ

Час виконання 80 хвилин

Вид контролю: заліковий тест

Мета тестового контролю:

Структура тесту

Тест складається з 50 завдань, за які студент може набрати 100 тестових балів.

Відповіді на завдання тесту не потребують словесного вираження думок, а тільки вибору однієї правильної відповіді з трьох і п'яти запропонованих варіантів.

За кожен правильну відповідь нараховується 2 бали.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ
50	100	А відмінно	25	59	FX незадовільно
49	98		24	57	
48	96		23	56	
47	94		22	54	
46	92		21	52	
45	90		20	49	
44	88		19	47	
43	86	В добре	18	45	
42	85		17	42	
41	84		16	40	
40	83		15	38	
39	80		14	36	
38	78	С добре	13	35	
37	76		12	34	
36	75		11	33	
35	74		10	31	
34	73		9	29	
33	70	D задовільно	8	23	
32	69		7	18	
31	67		6	13	
30	65		5	8	
29	64		4	5	
28	63		3	3	
27	62	E задовільно	2	2	
26	60		1	1	

Сумарна оцінка заноситься до залікової книжки й відомості.

ТЕСТИ З КУРСУ "ЛІТЕРАТУРНЕ КРАЄЗНАВСТВО"

Завдання 1-23 з однією правильною відповіддю. Кожне правильно виконане завдання оцінюється 2 балами.

1. У якому році Микола Чернявський поселився в Херсоні?
А) 1902;
Б) 1903;
В) 1904;
Г) 1905.
2. Хто з цих письменників народився в Херсонській губернії?
А) О.Теліга
Б) Яр Славутич
В) Т.Осьмачка
Г) В. Барка
3. Яке родове прізвище Яра Славутича?
А) Комаренко
Б) Жученко
В) Козаченко
Г) Крамаренко
4. Хто сказав про поета-сонетяра: «Палкий трибун і лагідний естет»?
А) Є.Маланюк
Б) Яр Славутич
В) Д.Павличко
Г) В. Кулик
5. Хто з співців сказав: «Де щастя й горе водночас велося, Моя херсонська юність розцвіла»?
А) Т.Масенко
Б) М.Братан
В) Яр Славутич
Г) М.Василенко
6. Кому належить збірка поезій «Правдоносці»?
А) Олесеві Гончару
Б) Ярові Славутичу
В) Володимирі Сосюрі
Г) Павлу Тичині
7. Коли вийшла дебютна збірка поезій Яра Славутича «Співає колос»?
А) 1944
Б) 1945
В) 1946
Г) 1947
8. До якого циклу збірки «Співає колос» Яра Славутича входить вірш «Степи Херсонщини»?

- А) -Херсонські сонети||
- Б) -Перше кохання||
- В) -Співає колос||
- Г) -Жага||

9. Визначте жанр твору Яра Славутича -Соловецький в'язень||:

- А) Історична поема
- Б) Романтична балада
- В) Соціально-побутова драма
- Г) Ода

10. Персонажем якого твору є Петро Калнишевський?

- А) -Соловецький в'язень|| Яра Славутича
- Б) -Уламки імперії|| Миколи Василенка
- В) -Карпатські січовики|| Яра Славутича
- Г) -Далі буде|| Миколи Братана

11. Кого з поетів Яр Славутич назвав -воїном і страдником||?

- А) І.Франка
- Б) І.Манжуру
- В) Олександра Олеся
- Г) В.Стуса

12. Хто є автором збірки поезій -Живі смолоскипи||?

- А) В.Стус
- Б) В.Симоненко
- В) Яр Славутич
- Г) В.Кулик

13. Хто з дослідників сказав про Яра Славутича: -З цілком ґрунтовними підставами можемо назвати його українським патріотом-правдоносцем||?

- А) К.Волинський
- Б) Т.Назаренко
- В) П.Сорока
- Г) Я.Голобородько

1. 14. Як називається роман В. Вальда?

- А) «Меч Сагайдачного»;
- Б) «Шабля Павла Апостола»;
- В) «Меч Мазепи»;
- Г) «Шабля Хмельницького».

15. Фільм-екранізація якого з творів належить Аллі Тютюнник?

- А) «Далі польоту стріли»;
- Б) «Захар Беркут»;
- В) «Царівна»;
- Г) «Людина».

16. Кому належить псевдонім –Антін Гулецький?!
- А) В. Загороднюку;
 Б) В.Кулику;
 В) О.Олексюку;
 Г) І. Немченку.
- 17.Хто з поетів сказав: –Тільки світло нас робить людьми?!
- А) О. Гунько;
 Б) М. Василенко;
 В) В. Куликівський;
 Г) А.Бахута.
- 18.Кому належить збірка поезій –Трояндове вино?!
- А) В. Загороднюку;
 Б) М. Василенкові;
 В) В. Кулику;
 Г) А.Бахуті.
- 19.Кому з херсонських поетів належать слова: –І здається, що пам'ять – то повітряна хвиля, що все далі мене од війни відкидала:
- А) А. Кичинському;
 Б) В.Кулику;
 В) О.Олексюку;
 Г) М. Братану.
20. Хто з херсонських письменників початку ХХ століття мав псевдонім Софрон Круть?
- А) М. Чернявський;
 Б) Б.Лавренхов;
 В) Ф.Василевський;
 Г) А. Конощенко.
21. Кому належить твір "Помста"?
- А) Н. Музиці;
 Б) Ю.Чернієнко;
 В) Н.Чернишенко;
 Г) О.Кузьменко.
- 22.Кому належить монографія –Південний ареал: консорціум літературної Таврії ?!
- А) О.Голобородьку.
 Б) Ю.Голобородьку.
 В) К.Голобородьку.
 Г) Я.Голобородьку.
23. Який із цих письменників виступав перед учителями Херсона на українознавчих курсах?
- А) О.Плющ;
 Б) П. Карманський;
 В) К.Чуковський;
 Г) В. Маяковський.

Список рекомендованої літератури

Основна література:

1. Голобородько Я.Ю. Літературний процес Таврійського краю: навчально-методичний посібник / Я. Ю. Голобородько. – Херсон, 2000. – 128 с.
2. Голобородько Я. Письменники і Херсон / Я. Ю. Голобородько. – Херсон, 2003. – 126 с.
3. Голобородько Я. Південний ареал: консорціум літературної Таврії: роман-монографія.- К., 2007. – 400 с.

4. Голобородько Я. Полноси інтелектуальної Таврії / Я. Ю. Голобородько. – Херсон: Айлант, 2002. – 225 с.
5. Голобородько Я. Хронологія слова: письменники українського півдня. – Херсон, 2001. – 143 с.
6. Єфремов С. Історія українського письменства / С. Єфремов. – К., 1995. – 688 с.
7. Жулинський М.Г. Українська література: творці і твори: учням, абітурієнтам, студентам, учителям / М. Жулинський. – К., 2011. – 1152 с.
8. Зборовська Н. Код української літератури: проект психоісторії новітньої української літератури: монографія / Н. Зборовська. – К., 2006. – 390 с.
9. Історія української літератури XIX ст.: у 2 кн. / за ред.М.Жулинського. – К.,2005-2006.
10. Історія української літератури XIX ст.: у 3 кн. / за ред.М.Яценка. – К.,1995-1997.
11. Історія української літератури XIX ст.: 70-90-і рр. /за ред.О.Гнідан: у 2 кн.- К.,2002-2003.
12. Ковалів Ю. Історія української літератури : кінець XIX – поч.ХХІ ст.: у 10 т. / Ю. Ковалів. – К., 2013. – Т.1-2.
13. Література рідного краю: методичний посібник /авт.: Немченко Г.В., Немченко І.В.- Херсон,1994. – 100 с.
14. Літературне краєзнавство на уроках української літератури в 11 класі середньої школи: методичні рекомендації та розробки уроків / авт. Н. Чабан. – Херсон, 1993. – 48 с.
15. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. – К.,2007.
16. Українська літературна енциклопедія: у 5 т. – К.,1988. – Т.1. 536 с.
17. Українська літературна енциклопедія: у 5 т. – К.,1990. – Т.2. 576 с.
18. Українська літературна енциклопедія: у 5 т. – К.,1995. – Т.3. 496 с.
19. Щерба Т. Цілющі острови духовності: література Таврійського краю: навчально-методичний посібник для вчителів / Т.Щерба. – Херсон, 2001. – 183 с.

Додаткова література:

1. Алевтина Дрозд: біобібліографічний покажчик. – Херсон, 1998. – 29 с.
2. Арон Копштейн: біобібліографічний покажчик. – Херсон, 2001. – 24 с.
3. Білецький Фелікс. –Неабиякий белетристичний талант»: штрихи до портрета Дмитра Марковича / Ф. Білецький // Дивослово. – 1995. – № 5-6. – С.5-9.
4. Білий берег: українська проза Херсонщини кінця XIX – початку ХХІ століття. – Херсон, 2009. – 295 с.
5. Більчук М. Українські та зарубіжні письменники: розповіді про життя і творчість / М.Більчук. – Тернопіль, 2006. – 240 с.
6. Богачук В. Творчість Дмитра Марковича у світовому літературно-мистецькому контексті / В.Богачук // Вісник Таврійської фундації (Осередку вивчення української діаспори) : літературно-науковий збірник / Г.Немченко. – Вип. 9. – К.–Херсон : Просвіта, 2013. – С.261-272.
7. Братан М. Заради світла // Березіль. – 1993. – № 2. – С. 169-171.
8. Василь Шаройко: біобібліографічний покажчик. – Херсон, 1996. – 16 с.
9. Вежі та вітрила: поезія Херсонщини кінця ХХ – початку ХХІ століття. – Херсон, 2007. – 299 с.
10. Векслер И.Н. Херсон и его жители / Иосиф Векслер. – Запоріжжя, 2005. – 119 с.
11. Видано в Херсоні: 1842-1942: каталог місцевого друку / авт.-укладач О.В.Лянсберг.- Херсон, 2009. – 199 с.
12. Використання матеріалів літературного краєзнавства на уроках української літератури в середній школі: метод.реком. – Миколаїв,1991. – 55 с.
13. Вишиванка: Херсонський літературно-художній збірник. – К. – Херсон: Просвіта, 2007-2018. – № 1–5.
14. Вишневська Н. Дніпрова Чайка і її твори / Н.Вишневська // Дніпрова Чайка.Вибрані

твори. – К.: Дніпро, 1987. – С.5-20.

15. Вісник Таврійської фундації (ОВУД). – Вип.1-16. – К. – Херсон: Просвіта, 2005-2019.
16. Володимир Плоткін: біобібліографічний покажчик. – Херсон, 2001. – 24 с.
17. Голобородько О. Живильні промені: краєзнавчі розвідки, портрети сучасників / О. Голобородько. – Херсон: ПАТ -ХМДІІ, 2014.
18. Голобородько Я. «Він ще довго житиме серед вдячних нащадків»: у контексті 140-річчя від дня народження Бориса Грінченка / Я. Голобородько // Степ. – 2004. – № 13. – С.23-35.
19. Голобородько Я.Ю. Поезія Євгена Фоміна у літературному процесі 30-х років ХХ століття / Я.Ю.Голобородько // Українська література в загальноосвітній школі. – 2006. – № 5. – С. 11-15
20. Голобородько Я.Ю. Поетичні канони Євгена Фоміна / Я.Ю.Голобородько // Дивослово. – 2003. – № 6. – С.10-14.
21. Голобородько Я. Художньо-естетична цивілізація Миколи Куліша. – Херсон, 1997. – 310 с.
22. Голомб Л. Проблема цінності людського життя у прозі Д.Марковича в контексті ідейно-художніх пошуків української літератури кінця ХІХ – початку ХХ ст. / Л.Голомб // Вісник Таврійської фундації (Осередку вивчення української діаспори) : літературно-науковий збірник. – Вип. 9. – К.–Херсон : Просвіта, 2013. – С.112-118.
23. Горностаев Е.В. Улица Суворова. Суворовская: нетленная летопись края / Евгений Горностаев. – Херсон: Наддніпряночка, 2007. – 224 с.
24. Гунько Олександр. Зоряна журба Анатолія Бахути // Бахута Анатолій. Дань: книга вибраних поезій. – Нова Каховка: ПІЄЛ, 2004. – С. 3-9.
25. Давидюк І. Опозиція –розум-серце» у творчості Дмитра Марковича та Галини Пагутяк / І.Давидюк // Вісник Таврійської фундації (Осередку вивчення української діаспори) : літературно-науковий збірник. – Вип. 9. – К.–Херсон : Просвіта, 2013. – С.15-21.
26. 25: антологія творів херсонських авторів. – Херсон: Айлант, 2017. – 100 с.
27. Денисюк І. Українська новелістика кінця ХІХ – початку ХХ ст. / І.Денисюк // Українська новелістика кінця ХІХ – початку ХХ ст. Оповідання. Новели. Фрагментарні форми. – К., 1989. – С.5-26.
28. Дніпрова Чайка і розвиток української культури: тези міжвуз. наук. конф. – Херсон, 1991. – 112 с.
29. Дорога ніколи не кінчається: до 75-річчя Ю. Голобородька: бібліографічний посібник. – Херсон, 2001. – 33 с.
30. Єлисеєва Л. Микола Чернявський: дорога на Голгофу / Л. Єлисеєва, І. Немченко // Новий день. – 1992. – 5 грудня.
31. Загороднюк В. Висока хвиля –Білого берега» / В.Загороднюк // Вісник Таврійської фундації (ОВУД). – Вип.7. – К. – Херсон: Просвіта,2010. – С.236-241.
32. Загороднюк В. Заповіт Миколи Чернявського / В.Загороднюк // Чернявський М. Вибране. – Херсон: Гілея, 2018. – С.5-10.
33. Загороднюк В. Обнадіений вкраїнолюбством / В.Загороднюк // Василенко М. Тавровані зоряниці: поезії. – Херсон, 2011. – С.3-6.
34. Земляна Г. Проза Миколи Чернявського: питання типології, жанрово-нарративна система / Г.Земляна. – К, 2008. – 576 с.
35. З історії Херсонської губернії: 1803-1920 рр. : зб. док. до 210-річчя створення Херсонської губернії. – Херсон, 2013.
36. З любов'ю до рідного краю: методичні рекомендації на допомогу популяризації в бібліотеках творчості сучасних херсонських поетів. – Херсон, 1995. – 26 с.
37. З Україною в серці: збірник. Херсон, 1996. – 137 с.
38. Забуттю не підлягає: Нариси. Спогади. Оповідання. – Херсон,1994. – 360 с.
39. Засенко О. Треба жити по-новому, люблячи людей / О.Засенко // Маркович Д. По степах і хуторах. Оповідання. Драми. Спогади. – К., 1991.

40. Знаменні і пам'ятні дати Херсонщини на 2018 рік: бібліографічний покажчик. – Вип.45. – Херсон, 2018. – 144 с.
41. Ігнатенко М. Євген Фомін / М. Ігнатенко // Фомін Є. Поезії. – К., 1971. – С.5-8.
42. Каляка М. Літературна лоція Херсонщини (XVII – початок XXI ст.): довідник: у 2 томах / М.Каляка. – К.: Просвіта, 2009.
43. Каляка М. –Степові!– 110: нарис про херсонський часопис /М.Каляка. – Херсон,1996. – 8 с.
44. Кичинський А. Життєві віхи / А. Кичинський // Василенко М. Тавровані зоряниці: поезії. – Херсон, 2011. – С.7-8.
45. Корівчак Л. Лірика Миколи Чернявського: проблеми поетики. – Херсон, 2008. – 20 с.
46. Коротецький А. Летопись Херсона / Александр Коротецкий. – Херсон, 2004. – 283 с.
47. Кочур Григорій. Штрихи до портрета / Г. Кочур // Василенко М. Очна ставка. – Сімферополь: Таврія, 1990. – С. 3-4.
48. Крізь роки : спогади про Володимира Куликівського. – Херсон, 2014. – 39 с.
49. Кудрявцев Михайло. Вивчення творчості Миколи Куліша в школі: посібник для вчителя. – Тернопіль,2000.
50. Кулик В. Анатолій Бахута: літературний портрет / В. Кулик // Вісник Таврійської фундації (Осередку вивчення української діаспори): Літературно-науковий збірник. Випуск 5. – К.–Херсон: Просвіта, 2008. – С.223-230.
51. Кулик В. Один із шістдесятників: спогади про поета Володимира Куликівського / В.Кулик // Вісник Таврійської фундації (Осередку вивчення української діаспори). – Вип.7. – К. – Херсон : Просвіта, 2010. – С.205-207.
52. Кучерявенко Т. Художня специфіка фронтової лірики Євгена Фоміна / Т. Кучерявенко, І. Немченко // Південний архів. – 2000. – Вип. VIII. – С. 16-19.
53. Література рідного краю: посібник-хрестоматія: письменники Миколаївщини. – Миколаїв,1994. – 181 с.
54. Лопушинський І. З когорти славетних: трагічна доля Миколи Чернявського / І.Лопушинський // Вісник Таврійської фундації (Осередку вивчення української діаспори) : літературно-науковий збірник. – Вип. 7. – К.–Херсон : Просвіта, 2010. – С. 163-174.
55. Лубчак В. Херсонський альманах «Степ»: дискусійні питання, гіпотези, перспективи. – Херсон: Айлант, 2006. – 55 с.
56. Микола Братан: рекомендаційний бібліографічний покажчик. – Херсон,2007. –
57. Микола Василенко: літературні розвідки, бібліографічні нариси. – Херсон, 1996. –
58. Микола Куліш: літературознавчі розвідки, бібліографічні нариси. – Херсон, 2003.
59. Микола Чернявський: літературні розвідки, бібліографічні нариси. – Херсон, 1998. – 63 с.
60. Микола Чернявський – письменник, громадський діяч, педагог: тези доп. наук. конф. – Херсон,1993. – 85 с.
61. Морська душа Костянтина Кудієвського: бібліографічний посібник. – Херсон, 2004. – 34 с.
62. Неживий О. Література рідного краю: підручник-хрестоматія: 10 клас / О. Неживий, Л. Нежива. – Луганськ, 2001.
63. Немченко Г.В. П'єса Дмитра Марковича –Не зрозуміли! в контексті розвитку української драматургії / Г.Немченко // Південний архів. – 1994. – № 3. – С.53-59.
64. Немченко Г.В. Проблема інтелігенції в українській драматургії II половини XIX століття / Г.В. Немченко // Південний архів: зб. наукових праць: філолог. науки – Херсон: Видавництво ХДУ. – 2005 – Вип. XXVII. – С.15-18.
65. Немченко Г.В. Проза Дмитра Марковича: жанрові обрії, проблематика, поетика // Вісник Таврійської фундації (Осередку вивчення української діаспори) : літературно-науковий збірник / Г.Немченко. – Вип. 13. – К.–Херсон : Просвіта, 2017. – С.41-50.
66. Немченко Г.В. Українська драматургія XIX століття: генеза жанрових різновидів: методичні рекомендації / Г.В. Немченко. – Херсон, 1994.

67. Немченко І.В. Будівничий вільної України [М.Чернявський] / Іван Немченко // Слово і час. – 1993. – № 1. – С.21-25.
68. Немченко І.В. Вистежуючи іскру добра [Д.Маркович] // Слово і час. – 1993. – № 11. – С.17-21.
69. Немченко І. Гуманістична домінанта в оповіданнях Б.Грінченка "Каторжна" та "Дзвоник" / І.Немченко // Печатное слово. – 2005. – № 2. – С.61-64.
70. Немченко І.В. Дмитро Маркович і херсонський белетристичний збірник –Степ //1986/ // Константи: Альманах соціологічних досліджень / І.Немченко. – 1997. – № 2. – С. 15 – 20.
71. Немченко І.В. Зоря і смерть Миколи Братана / І.Немченко // Вісник Таврійської фундації (Осередку вивчення української діаспори). – Вип.7. – К. – Херсон : Просвіта, 2010. – С.285-288.
72. Немченко І.В. Матеріали до лекції «Поезія Василя Загороднюка» / І.Немченко // Печатное слово. – 2007. – №1. – С.6-16.
73. Немченко І.В. Матеріали до лекції –Поезія Валерія Кулика // Печатное слово. – 2003. – № 5. – С. 53-62.
74. Немченко І.В. Матеріали до лекції «Поезія Миколи Братана» // Печатное слово. – 2007. – №3. – С.3-10.
75. Немченко І.В. Стильові прикмети поезії Василя Загороднюка / І.Немченко // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського. Серія : Філологічні науки (літературознавство). – Миколаїв, 2016. – С.171-178.
76. Немченко І.В. Художній світ Валерія Кулика // Сучасний погляд на літературу: Наук. збірник: Вип. 9: Пам'яті академіка Петра Хропка. – К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004. – С. 73-91.
77. Немченко І. В. Художня модель степу в творчості поета-подолянина Василя Загороднюка / / Іван Немченко // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта: наук.зб.: серія філологічна.- Вип. XV. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2018. – С.280-288.
78. Немченко І. Обличчям до сонця: Микола Василенко / І.В. Немченко // // Вісник Таврійської фундації (Осередок вивчення української діаспори). – К. – Херсон: Просвіта, 2005. – Вип.1. – С.133-136.
79. Немченко І.В. Опальний прокурор, невгодний письменник: до 145-річчя з дня народження херсонського письменника Дмитра Марковича / І.Немченко // Новий день. – 1993. –30 жовтня.
80. Немченко І.В. Південноукраїнські літературні альманахи ХІХ – початку ХХ століть і їх роль у розвитку національної культури / І.Немченко // Заселення Півдня України: проблеми національного та культурного розвитку: наук. доп. Міжнар. наук.-метод. конф. – Херсон, 1997. – Ч. 2. – С. 249 – 252.
81. Немченко І. Поезія Дніпрової Чайки / І.Немченко. – Херсон, 2002. – 130 с.
82. Немченко І.В. Поетичні обрії Анатолія Бахути / І.Немченко // Південний архів. – 1995. – № 5. – С. 50-57.
83. Немченко І.В. Проза Херсонщини: кризь епохи і відстані / І.Немченко // Білий берег: Українська проза Херсонщини кінця ХІХ – початку ХХІ століття. – Херсон, 2009. – С.5-16.
84. Немченко І.В. Рання поема Дніпрової Чайки «Галина криниця» / І.Немченко // Вишиванка : херсонський літературно-художній збірник : число 2. – К. –Херсон : Просвіта, 2008. – С.22-24.
85. Немченко І.В.–Рідна тирсо, колиско моя!..!: образ Херсонщини в художній літературі / І.Немченко // Вісник Таврійської фундації (Осередку вивчення української діаспори): Літературно-науковий збірник. Випуск 9. – К.–Херсон: Просвіта, 2013. – С.68-94.
86. Немченко І.В. Тримайся коду рідної землі: катрени Миколи Василенка / І.Немченко // Василенко М. Катреновий телескоп : збірка віршів / М.Василенко. – Херсон: Айлант, 2014. – С.3-4.
87. Немченко І. Херсонські сторінки життя Дніпрової Чайки / І.Немченко // Південний

архів. – 1993. – № 1. – С. 37-46.

88. Немченко І.В. –Щасливий той, що в серці сонце має...I // Василенко Микола. Жменя дощу. – Херсон, 1999. – С. 3-4.
89. Олексюк О. Її творчість наснажує / Олег Олексюк // Наумич В. Повне зібрання творів: у 2 томах. – Т.1: Сльоза України: поезії та драматичні твори. – С.517-519.
90. Олексюк О. Невмирущий голос поетеси (В. Наумич) / Олег Олексюк // Вісник Таврійської фундації (Осередку вивчення української діаспори): літературно-науковий збірник: випуск 14. – К. – Херсон: Просвіта, 2018. – С128-133.
91. Олексюк О. Поетика творів Миколи Братана. – Херсон-Київ, 1999. – 42 с.
92. Олексюк О. Просвітянину Миколі Чернявському – 150 / О.Олексюк // Голопристанська Littera: літературно-просвітницький альманах. – Випуск 2. – К. – Херсон: Просвіта, 2018. – С.26-32.
93. Отчий край: Історико-літ.зб. – Вип.1-4. – К.,1985-1990.
94. Параскевич П.К. Олесь Гончар і Херсонщина: статті, роздуми, спогади / П. К. Параскевич.- Херсон, 2018. – 161 с.
95. Параскевич П.К. Статті, тези, есе, інтерв'ю / П. К. Параскевич. – Херсон, 2017. – 246 с.
96. Параскевич П. К. Сторінки літературної Херсонщини / П. К. Параскевич. – Херсон, 2017. – 111 с.
97. Паростки: вірші, оповідання. – Сімферополь: Таврія, 1980. – 80 с.
98. Пиворович В.Б. Улицями старого Херсона: альбом / В.Б.Пиворович, Дяченко С.А.. – Херсон, 2002. – 196 с.
99. Пиворович В.Б. Херсон и его жители в фотографиях, портретах, документах / В.Б.Пиворович, С.Н.Беляев. – Херсон, 2011. – 300 с.
100. Письменники України: бібліографічний довідник. – К., 2006. – 514 с.
101. Пінчук В. Дніпрова Чайка: життя і творчість / В.Пінчук. – К., 1984. – 119 с.
102. Плакида Н. Метод проектів під час вивчення життя і творчості Дмитра Марковича / Н.Плакида // Вісник Таврійської фундації (Осередку вивчення української діаспори) : літературно-науковий збірник. – Вип. 9. – К.–Херсон : Просвіта, 2013. – С.44-47.
103. Плакса Віра. Багатство тем і мотивів поезій у прозі Дніпрові Чайки / В.Плакса // Вісник Таврійської фундації (Осередку вивчення української діаспори) : літературно-науковий збірник. – Вип. 8. – К.–Херсон : Просвіта, 2012. – С.115-118.
104. Поезія любові та краси: бібліограф. посібник / до 50-річчя від дня народження і 35-річчя поетичної творчості Валерія Кулика. – Херсон, 1998.
105. Погрібний А. Борис Грінченко / А.Погрібний // Грінченко Б. Твори: у 2 т.- К.,1990.- Т.1.- С.5-30.
106. Позакласна й позашкільна робота з літературного краєзнавства: методичні рекомендації /авт.: Немченко І.В. – Херсон, 1998.
107. Поліщук В.Т., Поліщук М.П. Література рідного краю: літературна Черкащина: підручник. – Черкаси, 2013. – 510 с.
108. Постриган Л. Письменники Херсонщини: біограф. довідник / Л.Постриган. – Херсон, 2008. – 23 с.
109. Прози життя Василя Загороднюка: біобібліографічний покажчик. – Херсон, 2006.
110. Пустова Т. Анатолій Бахута / Тетяна Пустова // Пустова Т. Джерела рідного міста.– Нова Каховка, 2008. – С.13-22.
111. Романтик моря і революції: бібліографічний нарис. – Херсон, 2004. – 19 с.
112. Рябінін-Скляревський О. Херсонський гурток Русова 1885-1889 рр. / О. Рябінін-Скляревський. – Запоріжжя, 2003.
113. Серед степу широкого...: Шевченкіана Херсонщини. – Херсон: Гілея, 2014. – 191 с.
114. Сич А. Скрипка, на якій грає час // Наддн. правда. – 1991. – 7 лютого.
115. Скороход А.Н. Херсон: вчера и сегодня: сб. очерков / Александр Скороход. – Херсон, 2008. – 252 с.
116. Славимо рідний край : матеріали міжрегіональної науково-практичної конференції

- «Микола Чернявський у вінку українського культурного відродження». – Донецьк – Добропілля, 2011.
117. Соломахін А. Степовий край у поезіях Євгена Фоміна / А. Соломахін // Таврійський степ (Мій край): Вип. 4. – Каховка, Херсон, Київ, 2002. – С. 86-88.
 118. Соломахін А.Ф. Художня своєрідність творів Євгена Фоміна / А. Соломахін // Таврійський степ (Мій край). – Каховка – Київ, 2000. – С. 102-117.
 119. Ставицький О. Драма з глибин народного буття / О.Ставицький // Бувальщина. Драми. Комедії. Діалоги. Водевіль. – К., 1990. – С.5-21.
 120. Степова симфонія: антологія творів херсонських письменників: збірка творів. – Херсон: Айлант, 2019. – 220 с.
 121. Сухопаров С. Старый Херсон Сергея Сильванского / С.Сухопаров. – Херсон, 2002. – 263 с.
 122. Сучасні письменники України: біобібліографічний довідник. – Біла Церква: Буква, 2011. – 488 с.
 123. Танюк Л. Драма Миколи Куліша // Куліш М. Твори: у 2 томах. – К.,1990. – Т.1. – С.3-35.
 124. Танюк Л. –Читайте –Мину Мазайлал, товариші!! // Вітчизна. – 1989. – № 1. – С.69-71.
 125. Творча індивідуальність Івана Дніпровського: тези наук. конф. – Херсон,1995. – 35 с.
 126. Творчі обрії Миколи Чернявського: зб. статей. – Херсон, 1998. – 46 с.
 127. Токовило О. Альманах –Степ – провісник духовного відродження на Півдні України / Оксана Токовило // Степ: літ.- худ. Альманах. – Херсон, 2011. – С.2-6.
 128. Уклін земний тобі, Херсоне!: Херсон у художній літературі: збірник. – Сімферополь,1978. – 167 с.
 129. Федоровська Лада. –Давноминулих днів пекуча рана // Пузиренко В. Живі дощі. Василенко М. Небовий ключ. Давыдов В. Старые звёзды. – С.: Таврія, 1990. – С.61-62.
 130. Франко І. Зібр. тв.: у 50 т. / І.Франко. – К.: Наук. думка, 1976-1986.
 131. Херсон: полный путеводитель по городу: маршруты, интересные факты, советы путешественнику. – Херсон: Наддніпряночка, 2013.– 139 с.
 132. Херсон. Улицы помнят: путеводитель. – Симферополь,1987. – 112 с.
 133. Херсонский краеведческий музей: путеводитель. – Симферополь,1987.
 134. Херсонський державний університет: історичний нарис: 1917-2007. – Херсон, 2007. – 347 с.
 135. Херсону — 200 лет: 1778-1978: сб. док. и материалов. – К.: Наук. думка,1978. – 407 с.
 136. Хлань О. Вивчення творчості Дніпрової Чайки на уроках літератури рідного краю // Вісник Таврійської фундації (Осередку вивчення української діаспори) : літературно-науковий збірник. – Вип. 8. – К.–Херсон : Просвіта, 2012. – С.90-94.
 137. Хмель В.А. Херсонские истории, предания и были / Виктор Хмель. – Херсон: Наддніпряночка, 2014. – 242 с.
 138. Художній світ Івана Дніпровського: зб. статей. – Херсон,1995.
 139. Цалапова О. Міфопоетика казкового світу раннього українського модернізму: Дніпрова Чайка, Леся Українка, Олександр Олесь, Михайло Коцюбинський: автореф.дис.к.ф.н. / Оксана Цалапова. – Харків, 2011.
 140. Цалапова О. Хронотоп лісу в казці раннього українського модернізму: Дніпрова Чайка, М. Коцюбинський, О. Олесь, Леся Українка / Оксана Цалапова // Літературознавчі обрії: праці молодих учених. – К., 2010. – Вип.17. – С.190-194.
 141. Чернявський М. Вибране / М.Чернявський. – Херсон: Гілея, 2018. –
 142. Чухонцева Н. Нові обрії Миколи Василенка-перекладача // Вісник Таврійської фундації (Осередок вивчення української діаспори). – К. – Херсон: Просвіта, 2013. – Вип.9. – С.276-282.
 143. Чухонцева Н. Транзит поезії крізь час і простір / Н.Чухонцева // Василенко Микола. Транзит самоцвітів: переклади. – К. – Херсон: Просвіта, 2012. – С.3-14.
 144. Шумило Н. Микола Чернявський / Н.Шумило // Гроно нездоланих співців: літературні портрети. – К.,1997.–

145. Шевченко Олена. Душею до людей – крилами до неба: нарис про життя і творчість Василя Загороднюка / Олена Шевченко. – Херсон: Айлант, 2012. –
146. Шевченко Олена. Іскра Божа: літературний портрет Анатолія Кичинського. – Херсон: Айлант, 2012. –
147. Шевченко Олена. Лицар творчого ордену: художньо-публіцистичний нарис про життя і творчий шлях Анатолія Марушака / Олена Шевченко. – Херсон: Айлант, 2012. –
148. Шевченко Олена. Мить у слові повторить: штрих-код творчого портрета поета Валерія Кулика / Олена Шевченко. – Херсон: Графіка, 2012. –
149. Шумілова А. Євген Фомін: поет, вільний від усяких «хворобливих» впливів / А. Шумілова // Вісник Книжкової палати. – 2006. – № 12. – С.39-40.
150. Щерба Т. Золота вага долі: літературний портрет М.Братана. – Херсон, 2010.
151. Щерба Т. Причетні до слова: нариси, штрихи до літ. портретів / Т.Щерба. – Херсон, 2011. –
152. Щерба Т. Роздуми над книжками: нариси, статті, відгуки, рецензії, передмови / Т.Щерба. – Херсон, 2011. –
153. Щерба Т. Шляхом пілігримів / Т.Щерба. – Херсон, 2001.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Бібліотека українських підручників (pidruchniki.website) © 2010 - 2012 Українські підручники онлайн admin{at}pidruchniki.ws. [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://litmisto.org.ua/?p=3351>
1. Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія. У трьох книгах. [Електронний ресурс] . – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/Soc...9/01.pdf
2. Слово і час. [Електронний ресурс] . – Режим доступу http://www.slovoichas.in.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=105&Itemid=34&limit=1&limitstart=0
3. Українська компаративістика 1900-х - 1920-х років: теоретичні аспекти й дослідницька і практика [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://vuzlib.com/content/view/2295/117/>
4. www.nbuv.gov.ua/.../N170p098-107.pdf
5. Григорій Клочек «Художній світ як категоріальне» [Електронний ресурс] . – Режим доступу: http://www.slovoichas.in.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=317&Itemid=34
6. Мистецтво поетичне в дії [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://bukvoid.com.ua/reviews/books/2012/08/02/193000.html>
7. <http://bukvoid.com.ua/reviews/books/2012/08/02/193000.html>
8. <http://ukrlib.com.ua>
9. <http://ukrlit.kma.mk.ua>
10. <http://www.ukrcenler.com>
11. <http://www.nbuv.gov.ua>
12. <http://www.intemet.net/lib>

**Зміни та доповнення
на 20__ / 20__**

Затверджено

протокол від «__» _____ 20__ засідання
кафедри _____

Завідувач кафедри _____ (_____)

**Зміни та доповнення
на 20__ / 20__**

Затверджено

протокол від «__» _____ 20__ засідання
кафедри _____

Завідувач кафедри _____ (_____)

**Зміни та доповнення
на 20__ / 20__**

Затверджено

протокол від «__» _____ 20__ засідання
кафедри _____

Завідувач кафедри _____ (_____)